

Til lovforslag nr. L 144. Betænkning afgivet af Socialudvalget den 20. februar 1992

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand og lov om social pension

(Ret til ophold på plejehjem m.v. i en anden kommune)

[af Grete Schødt's (S) og Bente Juncker (CD) m.fl.]

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder. Endvidere har udvalget modtaget skriftlige henvendelser fra Folkepensionistforeningernes og Invalideorganisationernes Kontaktudvalg og Ældre Sagen.

Der er af socialministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse* med de af socialministeren stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1

1) I indledningen ændres »nr. 406 af 6. juni 1991« til: »nr. 947 af 27. december 1991«.

2) Det under *nr. 1* foreslåede nye § 11, *nr. 3*, affattes således:

»3) når pågældende har ophold i kommunen eller i amtskommunen på grund af ganske særlige forhold, jf. § 83, stk. 2 og 3, og § 115, stk. 2 og 3.«

3) De under *nr. 2* foreslåede nye § 11, *stk. 2* og 3, affattes således:

»*Stk. 2*. Ud over de tilfælde, der er nævnt i *stk. 1*, kan det ved aftale mellem kommunalbe-

styrelserne i henholdsvis fraflytnings- og tilflytningskommunen bestemmes, at fraflytningskommunen fortsat afholder opholdskommunens udgifter efter denne lov, når en kommune anviser en person en ældrebolig i medfør af lov om boliger for ældre og personer med handicap. Det samme gælder i alle tilfælde, hvor der sker en kommunal anvisning af en ældreegnet almennyttig bolig i medfør af lov om boligbyggeri eller en ældreegnet byfornyset bolig i medfør af lov om byfornyelse og boligforbedring. Aftalen gælder, så længe den pågældende bor i den anviste bolig.

Stk. 3. Aftaler, der er indgået efter *stk. 2*, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

4) *Nr. 3* affattes således:

»3. I § 83 indsættes efter *stk. 1* som nye stykker:

»*Stk. 2*. Personer, der ønsker at flytte til en anden kommune, har, når ganske særlige forhold taler for det, ret til at blive optaget i institution eller få anvist en ældreegnet bolig med kommunal anvisningsret i denne kommune. Retten til anvisning af en ældreegnet bolig vedrører udelukkende boliger i medfør af lov om boliger for ældre og personer med handicap, almennyttige boliger efter lov om boligbyggeri og boliger efter lov om byfornyelse og boligforbedring. Det er en forudsætning, at pågældende opfylder betingelserne efter *stk. 1* for

at blive optaget i plejehjem, beskyttet bolig eller få anvist en ældreegnet bolig med kommunal anvisningsret både i fraflytningskommunen og tilflytningskommunen.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter nærmere regler om betingelserne for at blive optaget i en institution eller få anvist en ældreegnet bolig efter stk. 2.

Stk. 4. Indbringes kommunalbestyrelsens afgørelse efter stk. 2 og 3 for det sociale ankenævn, skal ankenævnet give en klager meddelelse om, at klagen er modtaget, senest 14 dage efter dennes modtagelse.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 5 og 6.«

5) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 115 indsættes efter stk. 1 som nye stykker:

»*Stk. 2.* Personer, der ønsker at flytte til en anden amtskommune, har, når ganske særlige forhold taler for det, ret til optagelse i en institution i denne amtskommune. Det er en forudsætning, at pågældende opfylder betingelserne efter stk. 1, jf. § 112, stk. 1 og 2, for at blive optaget i institution i både fraflytningsamtskommunen og tilflytningsamtskommunen, og at flytning sker til en tilsvarende institution.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter nærmere regler om betingelserne for at blive optaget i en institution efter stk. 2.

Stk. 4. Indbringes amtsrådets afgørelse efter stk. 2 og 3 for Den Sociale Ankestyrelse, skal Ankestyrelsen give klageren meddelelse om, at klagen er modtaget, senest 14 dage efter dennes modtagelse.««

Til § 2

6) Det foreslåede nye § 58, nr. 3, affattes således:

»3) En ældrebolig efter lov om boliger for ældre og personer med handicap, en ældreegnet almennyttig bolig i medfør af lov om boligbyggeri eller en ældreegnet byfornyet bolig i medfør af lov om byfornyelse og boligforbedring, når optagelse er sket i medfør af § 11, stk. 2, eller § 83, stk. 2 og 3, i lov om social bistand.«

Bemærkninger

Til nr. 1-6

På baggrund af forhandlinger mellem regeringen og alle partier i Folketinget om lovforslagene L 137, L 144 og L 151 om ret til plejehjemsophold m.v. i en anden kommune og udvidelse af forsøgsreglerne er der opnået enighed om at fremme den del af L 137, der vedrører forslag om udvidelse af forsøgsreglerne, med nærmere aftalte retningslinier, og at fremme L 144 med nærmere aftalte ændringer og med følgende bemærkninger:

Lovforslaget L 144 er ændret således, at den personkreds, der omfattes af forslagens bestemmelse om en særlig ret til at flytte institution eller bolig, svarer til personkredsen, der var omfattet af ændringsforslag nr. 3 i L 137 (til ændring af bilstandslovens § 83, stk. 2 og 3). Herefter er der under ganske særlige forhold en egentlig ret for ældre personer til at blive optaget i plejehjem m.v. i en anden kommune end opholdskommunen. Dette vil f.eks. være tilfældet, hvis ansøgeren har så nærtstående boende i den anden kommune, at det er afgørende for den pågældende at bevare den tætte kontakt. Ved nærtstående forstås børn, søskende, ægtefælle, samlever og andre med en nær tilknytning til ansøgeren. Der kan således ikke stilles krav om et egentligt slægtsskabsforhold.

Der kan også foreligge ganske særlige forhold, hvis ansøgeren af f.eks. religiøse eller andre ganske særlige grunde ønsker at blive optaget i et plejehjem, som ligger i en anden kommune. Særlige grunde foreligger også, hvis man som offer for besættelsestiden gerne vil have ophold i en særlig bolig beregnet for denne gruppe.

Tilsvarende situationer kan opstå i forbindelse med ældre personers ønske om at få anvist en ældreegnet bolig i en anden kommune.

Det er en forudsætning, at den person, der ønsker at flytte til plejehjem m.v. i en anden kommune, i såvel fraflytnings- som tilflytningskommunen opfylder betingelserne for optagelse i eller anvisning til plejehjem, ældrebolig m.v. I tilflytningskommunen sidestilles pågældende ved optagelse/anvisning med kommunens øvrige borgere.

Efter de gældende regler i bilstandslovens § 15, stk. 11, kan klage over kommunalbestyrelsens afgørelse indbringes for det sociale ankenævn i det amt, som kommunen er beliggende

i. Det sociale ankenævns afgørelser er normalt endelige. Dog kan Den Sociale Ankestyrelse optage en sag til behandling, hvis Ankestyrelsen finder, at sagen er af principiel betydning.

De almindelige regler indebærer således, at der kan klages over fraflytningskommunens afgørelse til det sociale ankenævn i det amt, som fraflytningskommunen ligger i. Tilsvarende kan den pågældende klage over tilflytningskommunens afgørelser til det sociale ankenævn i det amt, som tilflytningskommunen ligger i.

Hvis en person klager over en afgørelse fra enten kommunalbestyrelsen eller det sociale ankenævn, er det i lovteksten præciseret, at vedkommende skal have svar fra klagestansen inden 14 dage efter klagens modtagelse. Hvis en endelig afgørelse ikke kan foreligge inden 14 dage, skal der sendes en meddelelse til klageren herom. En sådan meddelelse skal indeholde oplysning om, hvornår sagen kan forventes afgjort, at klageren har ret til aktindsigt, og at klageren har mulighed for at komme med nye oplysninger.

Endelig er området for reglernes anvendelse udvidet til også at omfatte institutioner efter bistanndslovens § 112, stk. 1 eller 2. Der gives ret til flytning til tilsvarende institutioner i andre amtskommuner, såfremt flytningen er begrundet i ganske særlige forhold. Med hensyn til de ganske særlige forhold henvises til, hvad der gælder for personer, der er omfattet af ændringsforslagets nr. 4.

Det er den almindelige opfattelse, at flytninger fra og mellem institutioner efter bistanndslovens § 112, stk. 1 og 2, i meget vidt omfang sker i overensstemmelse med de pågældende personers ønsker.

Det foreslås imidlertid, at denne personkreds får samme ret til at flytte som personer i kommunale plejehjem efter § 79, idet man ønsker at normalisere forholdene for personer med handicap mest muligt.

Amtsrådets beslutning om optagelse på de i § 112, stk. 1 og 2, nævnte institutioner kan indbringes for Den Sociale Ankestyrelse efter reglerne i bistanndslovens § 15, stk. 6.

Det er også ved disse institutioner præciseret, at en person, der klager over amtsrådets afgørelse til Den Sociale Ankestyrelse, skal have svar inden 14 dage efter klagens modtagelse

i Ankestyrelsen. Der henvises til bemærkningerne ovenfor.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget indebærer ikke merudgifter for det offentlige under ét og påvirker ikke de økonomiske forhold mellem staten og kommunerne.

De økonomiske konsekvenser, herunder de byrdefordelingsmæssige konsekvenser, vil blive drøftet med de kommunale parter.

Bemærkninger til de enkelte ændringsforslag

Til nr. 1.

Ændringen er redaktionel og skyldes, at lov om social bistand er ændret siden fremsættelsen af L 144 den 6. december 1991.

Til nr. 2.

Forslaget giver mulighed for, at opholdskommunen eller opholdsamtskommunen kan kræve sine udgifter ved opholdet refunderet af den tidligere opholdskommune eller den tidligere opholdsamtskommune, såfremt opholdet skyldes en af de særlige grunde, der er nævnt i ændringsforslagets nr. 4 og 5.

Til nr. 3.

Lovgrundlaget for de boligformer, der er omfattet af aftaleretten, er præciseret i lovteksten. Aftaleretten kan herefter udnyttes dels ved kommunens anvisning af ældreboliger opført efter lov om boliger for ældre og personer med handicap, dels ved kommunens anvisning af ældreregnede boliger opført som almennyttigt boligbyggeri efter boligbyggeriloven og ældreregnede byfornyede boliger efter byfornyelsesloven.

Efter bistanndslovens § 16 kan uenighed mellem kommunerne om deres forpligtelser efter loven indbringes for klagemyndighederne. Den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 2, vedrører en aftale mellem kommunerne, og for at skabe klarhed i forhold til § 16 foreslås det udtrykkeligt at slå fast i loven, at aftaler efter § 11, stk. 2, ikke kan indbringes for klagemyndighederne.

Til nr. 4.

Det foreslås, at der gives en særlig fortrinnsret for ældre og handicappede til at skifte kommu-

ne, når kommuneskiftet skyldes ganske særlige forhold.

Forslaget skal sikre, at personer, der er visiteret til plejehjemsplads, en beskyttet bolig eller har fået anvist en ældreegnet bolig i en kommune, får en ret til at blive optaget i institution i et plejehjem, en beskyttet bolig eller få anvist en ældreegnet bolig i en anden kommune, såfremt der foreligger ganske særlige forhold. Optagelse og anvisning af bolig i tilflytningskommunen sker i øvrigt på tilsvarende vilkår, som gælder for kommunens egne borgere.

Det er en forudsætning, at den, der ønsker at flytte, opfylder betingelserne for at blive optaget i institution, beskyttet bolig eller få anvist en ældreegnet bolig både i den aktuelle opholdskommune og i den ønskede tilflytningskommune.

Socialministeren fastsætter nærmere regler om kriterierne for optagelse i plejehjem eller for anvisning af ældrebolig i andre kommuner.

For at sikre, at svage ældre, der føler at være i en utryk situation, får en hurtig meddelelse om klagesagens gang, foreslås det at lovfæste den almindelige praksis om et kvitteringssvar snarest muligt og inden 14 dage.

Der henvises i øvrigt til de bemærkninger, der er fælles for alle ændringsforslagene.

Til nr. 5.

Forslaget skal sikre, at personer, der opfylder betingelserne for at blive optaget i en af de i bistandslovens § 112, stk. 1 og 2, nævnte institutioner, får ret til at blive optaget i en tilsvarende institution i en anden amtskommune, såfremt vedkommende opfylder betingelserne for optagelse i denne anden institution.

Det er en forudsætning, at ganske særlige forhold taler for denne optagelse. De ganske særlige forhold, der kan komme på tale, svarer til de særlige forhold, der er omtalt i ændringsforslagets nr. 4, jf. bemærkningerne ovenfor.

Socialministeren fastsætter nærmere regler om betingelserne for at blive optaget i institution i en anden amtskommune.

§ 112, stk. 1, dækker en række institutioner for især psykisk udviklingshæmmede, og der vil her i et vist omfang findes institutioner med samme tilbud om behandling, pleje m.v. i den anden amtskommune.

§ 112, stk. 2, dækker en række institutioner med vidt forskellige tilbud til personer med vidt forskellige handicap og behov. Det kan være særlige plejehjem for yngre fysisk handicappede, særlige plejehjem for personer med specielle lidelser (f.eks. blinde, personer med lungehandicap eller psykiatriske lidelser) eller særlige plejehjem for personer med lidelser, der gør periodevis indlæggelse til rekreation eller behandling påkrævet.

Det må derfor være en forudsætning for retten til flytning, at den institution, hvortil man ønsker at flytte, har tilbud til den samme personkreds som den institution, hvorfra man ønsker at flytte, ligesom det er en forudsætning, at man opfylder betingelserne for optagelse i den institution, hvortil man ønsker at flytte.

Der henvises i øvrigt til de bemærkninger, der er fælles for alle ændringsforslagene.

Med hensyn til klagerreglerne henvises til bemærkningerne til ændringsforslagets nr. 4.

Til nr. 6.

Ændringen er en konsekvens af ændringsforslag nr. 3 om udvidelse af boligformerne.

Jytte Andersen (S) Pernille Forchhammer (S) Jytte Hilden (S) Jørn Pedersen (S)

Jan Petersen (S) Grete Schødt (S) Taanquist (S) nfm. Hanne Thanning Jacobsen (SF)

Bente Juncker (CD) Pia Christmas-Møller (KF) Per Tærsebøl (KF)

Grethe Fenger Møller (KF) Eva Kjer Hansen (V) Hanne Severinsen (V) Tom Behnke (FP)

Lone Dybkjær (RV) Kofod-Svendsen (KRF) fmd.